

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

1.5 העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר

מטרת הנחיה זו היא להתוות את מדיניות התביעה בנושא העמדה לדין של קטין ובגיר יחד. ההנחיה מונה את השיקולים הרלוונטיים להחלטה האם להעמיד לדין קטין ובגיר יחד, מבהירה באילו מקרים נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה טרם העמדה לדין כאמור וכן מתייחסת למצב המיוחד בו אותו נאשם ביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר.

א. המסגרת החוקית

1. העמדת נאשם לדין בפני בית משפט לנוער

(א) סעיף 1 בחוק הנוער מגדיר "קטין":

1. קטין – מי שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, ולעניין חשוד ונאשם לרבות בגיר שביום הגשת כתב האישום נגדו לא מלאו לו שמונה עשרה שנה.

כלומר, לעניין הגשת כתב אישום, לפי חוק הנוער, קטין הוא מי שטרם מלאו לו 18 שנים במועד הגשת כתב האישום נגדו.

(ב) לפי סעיף 3(א) לחוק הנוער:

3(א) בבית משפט שלום ובבית משפט מחוזי יהיה הדיון בעבירה שהואשם בה קטין, לרבות הדיון בערעור, לפני בית משפט לנוער.

מהאמור עולה, כי מי שטרם מלאו לו 18 במועד הגשת כתב האישום, יידון בפני בית משפט לנוער, לרבות בשלב הערעור.

(ג) סעיף 5א לחוק הנוער שכותרתו "שפיטת **בגיר** בעבירה שביצע בהיותו קטין", מגדיר קבוצה נוספת של נאשמים, בגירים, שגם הם יידונו בפני בית משפט לנוער. הסעיף קובע:

5א(א) הדיון בבית משפט שלום ובבית משפט מחוזי, לרבות הדיון בערעור, בעניינו של נאשם שביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

18 שנים וטרם מלאו לו 19 שנים וביום ביצוע העבירה היה קטין, יהיה בפני בית משפט לנוער, ואולם פסקאות (1), (4) ו-(5) שבסעיף 26 לא יחולו.

5א(ב) הדיון בעניינו של נאשם שביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו 19 שנים וביום ביצוע העבירה היה קטין, יהיה בפני בית משפט שאינו לנוער, ואולם הוראות סעיפים 9, 21, 22, 24, 26 למעט פסקאות (1), (4) ו-(5) שבו, ו-27, יחולו, בשינויים המחויבים.

סעיף 5א(א) לחוק הנוער עוסק **בבגירים בגיל 18-19** (להלן: נאשמים בגיל הביניים), **שביצעו עבירות כקטינים** וקובע כי גם הם, על אף היותם בגירים בעת הגשת כתב האישום נגדם, יועמדו לדין בפני בית משפט לנוער. הוראת חוק זו נקבעה על מנת למנוע מצבים שבהם כתב האישום יוגש לבית משפט רגיל מהטעם שהתביעה השתתתה בהגשת כתב האישום. כמו כן, היא קובעת "תקופת חסד" נוספת עבור נאשמים שביצעו את העבירה כקטינים וכיום הם אמנם בגירים, אך על סף הקטינות.

סעיף 5א(ב) קובע, כי כתב אישום נגד נאשם שמלאו לו 19, יוגש לבית משפט רגיל, אף אם הוא ביצע את העבירה כקטין.

(ד) מכל האמור לעיל עולה, כי אין זהות מוחלטת בין השאלה האם הנאשם היה קטין או בגיר במועד הגשת כתב האישום, לבין השאלה האם כתב האישום נגדו יוגש לבית משפט לנוער או לבית משפט רגיל.

זאת, כיוון שגם כאשר מוגש כתב אישום נגד בגיר, אפשר שכתב האישום נגדו יוגש לבית משפט לנוער. כך במקרה שהנאשם היה בין הגילאים 18 ל-19 בעת הגשת כתב האישום, אך הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום בהיותו קטין.

(ה) לסיכום, ככלל, בית משפט לנוער ידון בעניינם של:

(1) נאשמים אשר במועד הגשת כתב האישום טרם מלאו להם 18.

(2) נאשמים שביצעו את העבירות כקטינים, ובמועד הגשת כתב האישום טרם מלאו להם 19.

2. העמדה לדין של קטין עם בגיר

(א) סעיף 4(א) לחוק הנוער קובע:

4(א) אין להעמיד לדין קטין יחד עם אדם שאינו קטין אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

מנוסח הסעיף ניתן ללמוד, כי על התביעה להימנע, ככלל, מלהעמיד לדין קטין ובגיר יחדיו. סעיף זה מבטא את ההכרה בכך שבית משפט לנוער הוא זה שאמור לתת מענה המותאם לקטינים. לכן, על מנת להעמיד לדין קטין עם בגיר בבית משפט רגיל, נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה (להלן: אישור יועץ).

(ב) סעיף 4(ב) לחוק הנוער קובע:

4(ב) הואשם קטין יחד עם אדם שאינו קטין, רשאי בית משפט שאינו לנוער, לאחר שמיעת בעלי הדין, לדון בעניין; החליט בית המשפט לעשות כן, ינהג כלפי הקטין כאילו היה בית משפט לנוער ויהיו לו הסמכויות של בית המשפט לנוער לפי חוק זה; החליט בית המשפט לא לדון בעניין, יצווה על הפרדת משפטו של הקטין ויעבירו לבית משפט לנוער.

מלשון החוק עולה, כי גם במקרים בהם ניתן אישור יועץ להעמדה לדין יחד, בית המשפט הוא שיחליט אם הדיון יתקיים במאוחד, אם לאו. זאת, לאחר ששמע את עמדות הצדדים וקיים דיון בנושא. ככל שיחליט בית המשפט לדון גם בעניינו של הקטין, ינהג הוא בקטין כאילו היה בית משפט לנוער.

3. **העמדה לדין של קטין עם בגיר – מקרים מיוחדים:** סעיף 2 לעיל להנחיה זו, דן במקרה ה"רגיל", של הגשת כתב אישום נגד נאשם שטרם מלאו לו 18, ביחד עם נאשם שביצע את העבירה לאחר שמלאו לו 18.

ואולם, כמפורט בסעיף 1 לעיל להנחיה זו, אין בהכרח זהות מוחלטת בין השאלה האם אדם הוא קטין או בגיר בעת הגשת כתב האישום נגדו, לבין השאלה האם הוא יישפט בפני משפט רגיל, או בפני בית משפט לנוער.

העדר הזהות מחייב לבחון, במקרים מסויימים, האם נדרש אישור יועץ להעמדה לדין של קטין ובגיר באותו כתב אישום, לפי סעיף 4(א) לחוק הנוער. כך למשל במקרים בהם אחד הנאשמים הינו בגיל הביניים (18-19) בעת הגשת כתב האישום, כמו גם במקרים בהם אחד הנאשמים ביצע את העבירה כקטין, אולם כתב האישום נגדו מוגש לאחר שמלאו לו 19.

כיוון שמדובר בסיטואציות פחות שכיחות, יוחד לכך פרק נפרד. פרק ד' להלן ימנה את המקרים המורכבים יותר ויבהיר באילו מהסיטואציות נדרש אישור יועץ להעמדה לדין יחד.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

ב. שיקולים מנחים בהחלטה האם להעמיד לדין קטין ובגיר יחד

4. השאלה האם להעמיד לדין קטין ובגיר עשויה להיות רלוונטית רק במקרים העונים על כללי צירוף אישומים ונאשמים בחוק,¹ כאשר הקטין והבגיר ביצעו עבירות שהן **חלק ממסכת עבריינית אחת**.

ככלל, בית משפט לנוער נותן את המענה המותאם ביותר לקטינים ולכן יש לשאוף לכך שנאשמים קטינים יידונו בפניו. מאידך, כאשר מדובר במסכת עבריינית אחת, ישנם שיקולים אחרים, כגון התחשבות בנפגע העבירה ובשאר העדים, שיקולי יעילות, הפחתת העומס על בתי המשפט ועוד, שיכולים להטות את הכף לטובת הגשת כתב אישום אחד נגד קטין ובגיר יחד לבית משפט רגיל.

5. כאשר שוקלים להעמיד לדין קטין ובגיר, יש לקחת בחשבון שורה של שיקולים, לרבות אלה:

(א) **מורכבות התיק**: כאשר המשמעות האופרטיבית של הפרדת כתב האישום, היא הלכה למעשה ניהול המשפט פעמיים, יש לבחון:

- (1) האם מדובר בתיק מורכב לניהול.
- (2) האם עדים מהותיים שעדותם משמעותית לבירור האשמה יידרשו להעיד פעמיים.
- (3) האם עדים קטינים שאינם עדים טכניים בלבד יידרשו להעיד פעמיים.

ככל שהתשובה לאחת השאלות לפחות היא חיובית, יהווה הדבר שיקול משמעותי שלא להפריד את המשפט.

(ב) **עדותו של נפגע עבירה**: כשישנה הערכה שהעמדה לדין בנפרד תוביל לכך שנפגע העבירה יידרש להעיד פעמיים וכתוצאה מכך, על פי הערכת התביעה, צפויה להיגרם לו אי נוחות, יהווה הדבר שיקול משמעותי להעמיד לדין את הקטין והבגיר יחדיו.

(ג) **הערכאה אליה מוגש התיק**: ככל שמשמעות ההעמדה לדין של קטין ובגיר יחד, היא שהקטין יועמד לדין בבית המשפט המחוזי, כאשר אחרת היה עומד לדין בבית משפט השלום (ובהקשר זה ר' גם הנחיית פרקליט המדינה מספר 1.7), יהווה הדבר שיקול שלא להעמיד לדין יחד.

(ד) **גילו של הקטין ופער הגילאים בין הקטין לבגיר**: ככל שהקטין צעיר במיוחד (מתחת לגיל 16) וככל שפער הגילאים בינו ובין הבגיר גדול, יהווה הדבר שיקול שלא להעמידם לדין יחד.

(ה) **חלקו של הקטין בביצוע מעשה העבירה**: כאשר חלקו של הקטין בביצוע העבירה היה מינורי או שולי ביחס לבגיר, יהווה הדבר שיקול שלא להעמידם לדין יחד.

¹ סעיפים 86–87 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

(ו) **הקשר הפלילי בין הקטין והבגיר ואופיו:** ככל שהקטין והבגיר פעלו יחד לביצוע העבירה באופן מכוון ומתוכנן, יהיה מקום לשקול להעמידם לדין יחד, ולהפך – ככל שפעלו בנפרד ומבלי שקדם לדברים תכנון מוקדם, יהווה הדבר שיקול להעמידם לדין בנפרד.

ג. הסמכות לאשר העמדה לדין של קטין ובגיר יחד

6. היועץ המשפטי לממשלה אצל את סמכותו לאשר העמדה לדין של קטין ובגיר יחד לפי סעיף 4(א) לחוק הנוער, לפרקליט המדינה, למשנה לפרקליט המדינה, למנהל המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה ולפרקליטי המחוזות, מכח סעיף 242א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי).

בפועל, אישור להעמיד לדין קטין ובגיר יחד ניתן ככלל על ידי פרקליט המחוז הרלוונטי.² כתב האישום יוגש בצירוף אישור פרקליט המחוז, על פי הנוסח המצורף להנחיה זו ומסומן כנספח א'.

יודגש, כי בהעדרו של פרקליט המחוז הרלוונטי, אישור להעמיד לדין קטין ובגיר יחד יינתן על ידי גורם אחר שהסמכות הואצלה לו מאת היועץ המשפטי לממשלה. פרקליט המחוז אינו מוסמך לאצול את סמכותו לאדם אחר.

על פי נוסח סעיף 4(ב) לחוק הנוער המצוטט לעיל, כאשר ניתן אישור פרקליט מחוז להעמיד לדין קטין ובגיר יחד, בית משפט רגיל רשאי לדון בעניין **לאחר שמיעת בעלי הדין**.

7. מתן אישור בדיעבד: מובן שיש לעשות כל שניתן על מנת שלא תתרחש תקלה של הגשת כתב אישום הטעון אישור, ללא אישור כאמור. אם ארעה תקלה, קיימת אפשרות לתת אישור בדיעבד. כלל השיקולים המנויים לעיל בסעיף 5 להנחיה, רלוונטיים גם לאישור בדיעבד. יחד עם השיקולים המנויים בסעיף 5 לעיל, יילקחו בחשבון גם העובדה שאירעה תקלה שגרמה לכך שלא התבקש אישור מראש כנדרש וכן משך הזמן שחלף ממועד הגשת כתב האישום.³

ד. העמדה לדין של קטין עם בגיר – מקרים מיוחדים

8. בהמשך לאמור בסעיף 3 לעיל להנחיה, להלן יפורטו מקרים שאינם המקרה ה"רגיל" (שבו שוקלים להעמיד לדין נאשם שטרם מלאו לו 18, יחד עם נאשם שביצע את העבירה לאחר שמלאו לו 18). עבור כל אחד מסוגי המקרים יובהר האם נדרש אישור יועץ להעמדה לדין יחד, אם לאו (ר' בהקשר זה גם את **נספח ג'**):⁴

² זאת גם בתיקים המטופלים על ידי חטיבת התביעות של המשטרה.

³ ר' בהקשר זה את בשי"פ 3769/07 חטיב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.5.07).

⁴ נספח ג' - טבלה המרכזת את המקרים ומבהירה באילו מהם יידרש אישור יועץ להעמדה לדין יחד ובאילו לא יידרש אישור.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

9. העמדה לדין של נאשם בגיל הביניים (18-19) שעבר עבירה כקטין, ביחד עם נאשם שהיה

בגיר בעת ביצוע העבירה

(א) כאמור, סעיף 5א(א) לחוק הנוער מורה, כי מי שביצע עבירה כשהיה קטין, וביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו 18 אך טרם מלאו לו 19, יידון בבית משפט **לנוער** (ראה סעיף 1(ג) לעיל להנחיה זו).

(ב) על פניו, סעיף 4(א) לחוק הנוער (המצוטט לעיל בסעיף 2(א) להנחיה), אינו נותן מענה למקרה בו מבקשים להעמיד לדין, בבית משפט רגיל, נאשם בגיל הביניים, שכתב האישום נגדו היה אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער, ביחד עם בגיר. זאת, כיוון שהסעיף עוסק בהעמדה לדין של **קטין** עם בגיר, ואילו במקרה זה, שני הנאשמים הינם בגירים בעת הגשת כתב האישום.

(ג) כאמור, המחוקק סבר שראוי להתיר במקרים המתאימים העמדה לדין של קטין יחד עם בגיר. משכך, אין מקום להניח שהמחוקק התכוון להחריג מהסדר זה דווקא את קבוצת הנאשמים המבוגרים יותר – נאשמים בגיל הביניים שביצעו עבירות כקטינים.

(ד) לפיכך, למען הזהירות, במקרים המתאימים להעמדה לדין של נאשם בגיל הביניים שביצע עבירות כקטין, ביחד עם בגיר, יתבקש אישור יועץ לפי סעיף 4(א) לחוק הנוער. אשר על כן, כל האמור בהנחיה זו, רלוונטי גם להעמדה לדין של נאשם בגיל הביניים ביחד עם בגיר, בשינויים המחויבים.

10. העמדה לדין של קטין יחד עם נאשם שבעת הגשת כתב האישום הוא בגיל הביניים

(א) **ככל ששני הנאשמים היו קטינים בעת ביצוע העבירות**, אך אחד מהם עדיין קטין בעת הגשת כתב האישום, ואילו האחר הינו בן 18-19 במועד האמור, כתב האישום נגד שניהם יוגש ממילא לבית משפט לנוער, מכח סעיפים 3(א) ו-5א(א) לחוק הנוער. משכך, והגם שאחד מהנאשמים הינו בגיר בעת הגשת כתב האישום, אין צורך באישור יועץ בכדי להעמידם לדין יחד.

(ב) **ככל שמדובר בעבירות שבוצעו כשהנאשם בגיל הביניים כבר היה בגיר**, נדרש אישור יועץ להעמדה לדין יחד עם קטין, שכן כתב האישום כנגד הנאשם בגיל הביניים אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל ואילו כתב האישום כנגד הקטין לבית משפט לנוער.

11. העמדה לדין של קטין ביחד עם נאשם שמלאו לו 19 אך ביצע את העבירה כקטין

לפי סעיף 5א(ב) לחוק הנוער, את כתב האישום נגד הבגיר יש להגיש לבית משפט רגיל. כתב אישום נגד הקטין אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער. משכך, על פי סעיף 4(א) לחוק

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

הנוער, נדרש אישור יועץ על מנת להגיש את כתב האישום נגד הקטין והבגיר יחד לבית משפט רגיל.⁵

12. העמדה לדין של נאשם שמלאו לו 19 וביצע עבירה כקטין, ביחד עם נאשם שביצע עבירה כבגיר

סעיף 5א(ב) לחוק הנוער מורה, כי כתב אישום נגד נאשם שביום הגשת כתב האישום מלאו לו 19, יוגש לבית משפט רגיל, אף אם הוא כולל עבירות שנעברו כשהנאשם היה קטין. במקרים אלה לא נדרש אישור יועץ על מנת להעמידו לדין יחד עם מי שעבר את העבירות בהיותו בגיר.⁶

ה. העמדה לדין של נאשם שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר

13. הוראת סעיף 5א לחוק הנוער על שני חלקיה עוסקת בהעמדה לדין של נאשם שכיום הוא בגיר, אך ביצע עבירות בהיותו קטין. הסעיף מבחין בין נאשמים בגיל הביניים (18-19) שעניינם יידון בבית משפט לנוער ובין נאשמים שמלאו להם 19 שעניינם יתברר בבית משפט רגיל. הוראת סעיף 5א לחוק הנוער אינה חלה על מי שביצע עבירות לאחר גיל 18.

14. נאשם שמלאו לו 19 וביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר

סעיף 5א(ב) לחוק הנוער קובע, כי כתב אישום נגד נאשם שמלאו לו 19 המייחס לו עבירות שביצע כקטין, יוגש לבית משפט רגיל. לפיכך, ככל שמוגש כתב אישום אחד נגד נאשם שמלאו לו 19 העוסק בעבירות שביצע הן כקטין והן כבגיר, הוא יוגש לבית משפט רגיל.

15. נאשם בגיל הביניים (18-19) שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר – הכלל

מסעיפים 3 ו-5א(א) לחוק הנוער עולה, כי ככלל יש להגיש נגד נאשם בגיל הביניים (18-19) שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר **שני כתבי אישום נפרדים** – כתב אישום לבית משפט לנוער בגין העבירות שביצע כקטין וכתב אישום לבית משפט רגיל בגין העבירות שביצע כבגיר. משכך, ככל שניתן להגיש נגד נאשם בגיל הביניים שני כתבי אישום נפרדים בסיטואציה האמורה, כך ייעשה.

16. נאשם בגיל הביניים (18-19) שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר – מקרים מיוחדים

(א) מתעוררת שאלה, כיצד יש לנהוג כאשר הוחלט להגיש כתב אישום נגד נאשם בגיל הביניים, בגין עבירות שביצע הן כקטין והן כבגיר ומדובר במסכת עובדתית אחת, או בכל מקרה בו לא נכון ולא מוצדק להפריד את כתבי האישום.

⁵ יש לשים לב לכך שבסיטואציה זו יידרש גם אישור יועץ להעמדה לדין של קטין בחלוף שנה.
⁶ יש לשים לב לכך שבסיטואציה זו יידרש אישור יועץ להעמדה לדין של קטין בחלוף שנה.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

(ב) כאמור, המחוקק סבר כי במקרים המתאימים יש לאפשר מצב שבו נאשם קטין יישפט בבית משפט רגיל ביחד עם בגיר. כלומר, שבמקרים המתאימים, כאשר קטין ובגיר ביצעו יחד עבירות, הבגיר "ימשוך אחריו" את הקטין לבית משפט רגיל.

אלא שסעיף 4(א) לחוק הנוער, על פי לשונו, אינו חל על הסיטואציות המפורטות בסעיף 16(א) לעיל, כיוון שהוא עוסק בשני אנשים שונים ["הואשם קטין עם אדם שאינו קטין..."].

דומה, שהרציונאליים המצדיקים העמדה לדין של קטין בבית משפט רגיל כאשר הוא נשפט עם בגיר, חלים ביתר שאת במקרים העונים על תנאי סעיף 16(א) לעיל – דהיינו, במקרים בהם אדם ביצע מסכת עבירות אחת, חלקה כאשר היה קטין וחלקה כאשר היה בגיל הביניים.

אין מקום להניח, שהמחוקק התכוון להחריג מההסדר הקבוע בסעיף 4(א) לחוק הנוער, מצב ספציפי שבו הקטין והבגיר הוא אותו אדם.

ברי, כי אם המחוקק מצא לנכון לאפשר מקרים בהם בגיר "ימשוך אחריו" קטין לבית משפט רגיל, הרי שמקל וחומר יש להסיק, כי אדם שביצע מסכת עבירות הן כקטין והן בגיל הביניים, יכול "למשוך את עצמו" לבית משפט רגיל.

17. לאיזה בית משפט יוגש כתב אישום נגד נאשם בסיטואציה המפורטת בסעיף 16(א) לעיל?

(א) הגשת כתב אישום אחד לבית משפט רגיל – לפי מירב הזיקות ובאישור פרקליט מחוז

כאשר את **עיקר העבירות** במסכת העבריינית ביצע הנאשם בגיל הביניים כבגיר, ניתן להגיש כתב אישום אחד **לבית משפט רגיל** וזאת בהתקיים **התנאים המצטברים** הבאים:

(1) מדובר במסכת עובדתית אחת, או במקרה שבו לא נכון ולא מוצדק להפריד את כתבי האישום.

(2) פרקליט המחוז הרלוונטי סבור שהאינטרס הציבורי בכללותו תומך בכך שיוגש כתב אישום אחד לבית משפט רגיל – הכולל הן עבירות שביצע הנאשם כשהיה קטין והן עבירות שביצע כבגיר.

(3) פרקליט המחוז הרלוונטי חתם על אישור להעמדה לדין כאמור, על פי הנוסח המצורף **כנספח ב'** להנחיה זו.

(ב) הגשת כתב אישום אחד לבית משפט לנוער – לפי מירב הזיקות ובאישור פרקליט מחוז/ ראש חטיבת התביעות

(1) כאשר את עיקר העבירות ביצע נאשם בגיל הביניים כקטין ואת חלקו כבגיר ומדובר במסכת עובדתית אחת, או בכל מקרה בו לא נכון ולא מוצדק לפצל את

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

כתב האישום, ניתן להגיש כתב אישום אחד לבית משפט לנוער, הכולל הן עבירות שביצע הנאשם בגיל הביניים כשהיה קטין והן עבירות שביצע כבגיר. כתב אישום כאמור יוגש באישור פרקליט המחוז או ראש חטיבת התביעות לפי העניין. התובע יערוך תרשומת בתיק ויפרט בה את נימוקי ההחלטה.

(2) סוגיית הסמכות בנוגע לאמור בסעיף 17(ב)(1) לעיל להנחיה – הבהרה: חוק הנוער אינו מתייחס מפורשות לאפשרות שבית משפט לנוער ישפוט בגיר בגין עבירות שביצע כבגיר, אולם פרשנות תכליתית עולה בקנה אחד עם ההסדר האמור בסעיף 17(ב)(1) לעיל. ההסדר המתואר בסעיף 17(ב)(1) לעיל, עולה בקנה אחד עם רוח חוק הנוער ותכליתו ומביא בחשבון את טובת הקטין – להישפט בפני בית משפט לנוער, במסגרת כתב אישום אחד, כאשר את עיקר העבירות הוא ביצע כקטין. כמו כן הסדר זה יקדם את יעילות הדיון ויסייע למנוע מצבים של "דיבור בשני קולות" (שעלולים להיווצר מקום בו כתב האישום יפוצל לשני כתבי אישום).

בנוסף, מחוק הנוער עולה כי ישנם מקרים בהם בית משפט לנוער יהיה מוסמך, גם אם בדיעבד, לדון בעניינו של בגיר שביצע עבירות כבגיר. בהקשר זה ר' את סעיף 6 לחוק הנוער, הקובע כי לבית משפט לנוער יש סמכות לדון בעניינו של בגיר שהובא בפניו בטעות. מכך ניתן ללמוד שהמחוקק רואה את שופט הנוער כבעל הכישורים המתאימים לדון בגירים במקרים המתאימים. סעיף 2 לחוק הנוער, הקובע כי שופט נוער הוא שופט בעל הכשרה לשמש כשופט "רגיל" בבית המשפט בו הוא מכהן, תומך גם הוא בפרשנות האמורה. כל האמור לעיל תומך בטענה שלבית משפט לנוער יש סמכות עניינית לדון בתיקי בגירים.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון : כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992 ; 2 ינואר 1994 ; 1 אוגוסט 2002 ; 11 אוקטובר 2004 ; 28 דצמבר 2009 ; 8 אוגוסט 2010 ; 17 נובמבר 2019

נספח א'

בבית משפט .....

המאשימה :

מדינת ישראל

באמצעות .....

- נ ג ד -

הנאשמים :

1. .... (קטין)

2. ....

ו. הסכמת פרקליט מחוז להעמיד לדין קטין עם בגיר

על פי הסמכות שהוצלה לפרקליט המחוז מאת היועץ המשפטי לממשלה, מכח סעיף 242א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, ובהתאם להוראות סעיף 4(א) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן : חוק הנוער), הנני מסכים להעמיד לדין את הקטין ..... ת.ז. .... , יחד עם הבגיר ..... ת.ז. .... , בבית משפט זה, בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום המצורף להסכמה זו.

בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק הנוער, מתבקש בית המשפט הנכבד לשמוע את הצדדים לעניין זה, ולאשר את שפיטת הקטין והבגיר הנ"ל יחדיו.

.....

פרקליט מחוז .....

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון : כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992 ; 2 ינואר 1994 ; 1 אוגוסט 2002 ; 11 אוקטובר 2004 ; 28 דצמבר 2009 ; 8 אוגוסט 2010 ; 17 נובמבר 2019

נספח ב'

בבית משפט .....

המאשימה :

מדינת ישראל

באמצעות .....

- נ ג ד -

הנאשם :

.....

הנני מאשר להגיש את כתב האישום המצורף לאישור זה, הכולל עבירות שביצע הנאשם הן כקטין והן כבגיר, לבית משפט שאינו בית משפט לנוער (להלן : בית משפט רגיל).
כתב האישום מתאר מסכת אירועים אחת, אשר לא ניתן באופן מהותי לפצלה לשני כתבי אישום שונים. את עיקר העבירות ביצע הנאשם כבגיר, משכך ניתן אישור זה ברוח סעיף 4 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

.....

פרקליט מחוז .....

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 1.5 – העמדה לדין של קטין ובגיר יחד והעמדה לדין של חשוד שביצע עבירות הן כקטין והן כבגיר	
עדכון אחרון: כ"ב באלול תשפ"א, 30 באוגוסט 2021	25 מרץ 1992; 2 ינואר 1994; 1 אוגוסט 2002; 11 אוקטובר 2004; 28 דצמבר 2009; 8 אוגוסט 2010; 17 נובמבר 2019

נספח ג'

שוקלים להגיש כתב אישום יחד עם נאשם בגיל הביניים שביצע את העבירה כקטין	שוקלים להגיש כתב אישום יחד עם נאשם שמלאו לו 19, אך הוא ביצע את העבירה כקטין	שוקלים להגיש כתב אישום יחד עם נאשם שביצע את העבירה כבגיר	
<p>כתב האישום נגד כל אחד מהנאשמים אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p>כתב האישום יוגש יחד לבית משפט לנוער.</p> <p><u>אין צורך באישור היועץ המשפטי לממשלה כדי להגיש יחד.</u></p>	<p>כתב האישום נגד הקטין אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p>כתב האישום נגד הבגיר אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>כדי להגיש כתב אישום יחד לבית משפט רגיל, נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה.</u></p>	<p>כתב האישום נגד הקטין אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p>כתב האישום נגד הבגיר אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>כדי להגיש כתב אישום יחד לבית משפט רגיל, נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה.</u></p>	<p>בעת הגשת כתב האישום הנאשם קטין</p>
<p>כתב האישום נגד כל אחד מהנאשמים אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p><u>אין צורך באישור היועץ המשפטי לממשלה כדי להגיש יחד.</u></p>	<p>כתב האישום נגד הנאשם בגיל הביניים אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p>כתב האישום נגד הבגיר אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>כדי להגיש כתב אישום יחד לבית משפט רגיל, נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה.</u></p>	<p>כתב האישום נגד הנאשם בגיל הביניים אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p>כתב אישום נגד הבגיר אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>כדי להגיש כתב אישום יחד לבית משפט רגיל, נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה.</u></p>	<p>בעת הגשת כתב האישום הנאשם בגיל הביניים והוא ביצע את העבירה כקטין</p>
<p>כתב אישום נגד הבגיר אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p>כתב האישום נגד הנאשם בגיל הביניים אמור להיות מוגש לבית משפט לנוער.</p> <p><u>כדי להגיש כתב אישום יחד לבית משפט רגיל, נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה.</u></p>	<p>כתב האישום נגד כל אחד מהנאשמים אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>אין צורך באישור היועץ המשפטי לממשלה כדי להגיש יחד.</u></p>	<p>כתב האישום נגד כל אחד מהנאשמים אמור להיות מוגש לבית משפט רגיל.</p> <p><u>אין צורך באישור היועץ המשפטי לממשלה כדי להגיש יחד.</u></p>	<p>בעת הגשת כתב האישום מלאו לנאשם 19, אך הוא ביצע את העבירה כקטין</p>